

ביקורת מנהלית - גן "אמנון"

רקע

1. הודעה על ביצוע הביקורת, הועברה במכתבי מ- 21 אוק' 14, סימוכין 0140-125. במכתב זה נתבקשו נתונים ודוחות כספיים הקשורים לגן חובה "אמנון". הנתונים לא התקבלו כמבוקש במועד שנדרשו, לאור הערעור והבדיקות שערכו הגננות מול ארגון המורים ולאחר שהן השתכנעו שהביקורת נערכת בסמכות, הן העבירו נתונים לביקורת. לאחר עיון בתגובת מנהלת הגן, הגיעה הביקורת לגן במטרה לבדוק את הנושאים שבתחום אחריותה של הרשות.
2. בגן מועסקות מנהלת הגן וסייעת. יש בו בתשע"ד, 34 ילדים בהשוואה ל- 35 ילדים בשנה הקודמת, כולם מהוד-השרון. הגן משמש את גילאי גן חובה, כאשר בצהרים מתחיל יום לימודים ארוך (יול"א), עם צוות חדש, לחלק השני של היום (משעה 14:00 ועד 17:00).
3. טיוטת דוח הביקורת הועברה למנהלת הגן, הערותיה והארותיה, קיבלו ביטוי בדו"ח, במידת הצורך.

ממצאים

4. חשבונות בנק ומורשי חתימה - לגן 2 חשבונות בנק, האחד של הרשות והשני של ההורים. האחד מנוהל ע"י הגננת והשני ע"י וועד ההורים, בפיקוח ובתיאום עם הגננת. בגן לא נמצאו ההרשאות לשני החשבונות, מכתב הרשות לבנק על מורשי החתימה. לאחר פניית הביקורת, לראש מדור גני ילדים ברשות, נתקבלו ההרשאות עבור שני חשבונות הבנק של הגן, חשבון הרשות וחשבון הורים.

ניהול חשבון הרשות

5. הגננת מקבלת את התקציב השנתי ב- 3 מנות ומושכת ציוד, בעיקר חומרי עבודה לילדי הגן, ציוד משרדי ובובות מחנות אחת המרכזת למכירה "ציוד ועזרי לימוד לגני ילדים". הציוד מסופק בליווי תעודות משלוח המחוברות לחשבונית המס, המוגשת ע"י הספק ומשולמת בהמחאה ע"י מנהלת הגן.

- הביקורת קיבלה את הדיווח הכספי לשלוש השנים האחרונות ולהלן הערותיה:
- א. הספק לקניות נבחר, שלא בהתאם להוראות. אין הצעות מחיר וגם לא בדיקות השוואתיות תקופתיות, לגבי ספקים למצרכים יום יומיים.
  - ב. תעודות המשלוח אינן חתומות לאישור, שהציוד / השירות, סופק.
  - ג. הספק נותן קבלה בציון הפריטים שסופקו, אך אין חתימה של מנהלת הגן המאשרת, את קבלת הציוד.
  - ד. תשלום אחד בוצע במזומן (בסך 200 ₪) - ולא בצ'ק.
  - ה. נרכשה כוננית בסכום של 500 ₪, ולא הודיעו על הרכישה לאינוונטר, כך שהציוד לא נרשם באינוונטר.

6. **התאמות בנק** - הוצגו התאמות בנק בחשבון הרשות לשנים תשע"ב, תשע"ג ותשע"ד - אין הערות.

7. **ניהול הגבייה והתשלומים בחשבון הורים**

- א. מתבצע ע"י וועד ההורים (גיזברית). אין בגן פירוט על הגבייה ועל התשלומים, אין בכלל נתונים מהשנה השוטפת וגם לא משנים קודמות. מנהלת הגן מסרה שהחומר **הושמד** משנת תשע"ד ומשנים קודמות. לדעת הביקורת, הגן חייב להעביר מידי שנה את הדו"ח הכספי על התקבולים ועל התשלומים, לפי סעיפים לאגף החינוך ולשמור עותק בגן לבקרה. **השמדת מסמכים כספיים לא תקינה**, אך היא נבעה מחוסר ידיעה, כך לטענת הגננת המקרה טעון תיקון מייד, המדובר בסכומים של עשרות אלפי שקלים מידי שנה, שמתקבלים מההורים ומשולמים ע"י גיזברית נציגות ההורים, בפיקוח מנהלת הגן, ללא אפשרות בקרה ומעקב של הביקורת ברשות. הביקורת ביקשה להיפגש עם הגיזברית. כן ביקשה הביקורת ממנהלת מדור גני ילדים ברשות, לקבל דפי הבנק של חשבון הורים, לשנים: תשע"ב, תשע"ג ותשע"ד. דפי הבנק נותנים תמונה על היקף ההכנסות וההוצאות, אך חסרה אפשרות הבקרה על הליכי קבלת ההכנסות, תשלום ההוצאות, מהות ההוצאה והתאמתה ליעדים, שימוש ביתרות וניהול כספי ציבור.
- ב. החשבון של השנה השוטפת מנוהל ע"י גיזברית וועד ההורים. לא נמצאו נתונים אצל מנהלת הגן על מצב החשבון, לא הוצגו דוחות על הביצוע וגם לא התאמות בנק. המנהלת מסרה שכל ההוצאות וההכנסות נעשות במתואם ובאישור שלה, אך התיעוד כולו נמצא אצל הגיזברית - הביקורת ביקשה להיפגש עם הגיזברות, לצורך קבלת הנתונים.
- ג. לשנת תשע"ה הנציגה הנבחרת של ההורים, מסרה את כל הנתונים לשביעות רצון הביקורת. הביקורת מודה על שיתוף הפעולה דבר שלא היה מצד הגננת. מעדות של נציגות הורים שהגיעה לביקורת עולה, כי נשמרו קלסרים משנים עברו עם נתונים על התשלומים ועל התקבולים משנים קודמות, על אף שנמסר לביקורת, שהחומר הושמד ולא נותרו מסמכים כספיים. אי שיתוף הפעולה והעלמת מידע לכאורה מהביקורת מצד הגננת, הינו מנוגד לחוק.

ד. בתאריך 28 ינואר 15 העבירה הביקורת נתונים לבדיקה ע"י הגנות, לפיהם נמשכו מחשבון הורים בסוף כל שנה תשע"ב, תשע"ג ו- תשע"ד כספים, בעיקר בגמר שנת הלימוד לניצול היתרות שנותרו בחשבון. הגנות נתבקשו להסביר את סכומי המשיכות. ההסברים שנתקבלו מהגזברית בכל שנה לא סיפקו את הביקורת ולהלן ההערות:

- 1) משיכת מזומנים נומקה, כדי להקל על הגזברית בביצוע תשלומים. הסיבה לא קבילה, שכן בלשון מליצית, מדוע בכלל צריך לנהל חשבון בנק, כל הכספים יתקבלו וישולמו במזומן. התשלום בצ'קים הינו אמצעי בקרה בסיסי ואין לבצע תשלומים במזומן, למעט כאשר לא ניתן לשלם בצ'ק (רק בסכומים קטנים) התשלום בצ'ק עבור הזנה, אלבום ועוד, צריך שיהיה בצ'ק, אלו ההוראות ואין בכך שום סירבול.
- 2) מתנות לצוות בגן - תשלומי הורים לא נועדו למתנות גם לא למתנות סמליות. עובד ציבור לא רשאי לקבל מתנות ולבטח לא מכספים שאינם מיועדים לכך. מתן המתנות חזר ונשנה מידי שנה (תשע"ב 1,500 ₪, תשע"ג 952 ₪ ו-תשע"ד 2,250 ₪). זהו נוהג לא ראוי ולדעת הביקורת יש להפסיקו.
- 3) רכישת תנור מתנה לגן. אין מניעה לרכוש תנור, אבל קיימת חובה לדווח ולהוסיפו לאינוונטר של הגן.
- 4) עיסוק בכספי ציבור, יוצר לעיתים בירוקרטיה ומקשה על העבודה, אולם כל עוד מדובר בקיום הוראות מפורשות, יש צורך לקיימן למרות חוסר הנוחות בכך.

8. שמירה, בטיחות ותרגול לשע"ח

- א. מנהלת הגן הציגה טופס לסימון ביצוע תוכנית העבודה לשנת תשע"ה בנושא ביטחון, לכל השנה. התוכנית מספטמבר עד דצמבר 2014, בוצעה.
- ב. אין בידי המנהלת מסמכים על אישור בטיחות למבנה ולחשמל, על ביצוע תרגילים לשע"ח והתוצאות, לא משנים קודמות ולא משנת תשע"ד.
- ג. לבקשת הביקורת ממנהלת גני ילדים ברשות, נתקבלו עותקים מאישורי קבלן המופקד על הנושא, מטעם הרשות, לפיהם נמצא הגן תקין בכל הבדיקות שנערכו, מידי חודש, בשנת 2014. החיסרון הוא לדעת הביקורת, שהדוחות החודשיים זהים בכל חודשי השנה, דבר המטיל ספק לכאורה בטיב הבדיקה המתבצעת ע"י הקבלן. עדיף לבדוק את הגן מידי רבעון ולא מידי חודש ובלבד שהבדיקה תיראה יסודית, ממשית ואמינה.

9. ביצוע רכישות ושירותים

- א. לא מתבצע הליך של בחירת ספק כנדרש, ברכישות מכספי חשבון הרשות.
- ב. אין בקשת הצעות מחיר ואין בדיקות השוואתיות - תקופתיות בין ספקים. הוצאות חשבון הורים לא הוצגו כלל לביקורת, לשנים תשע"ב, תשע"ג ו- תשע"ד.

10. **בחירת נציגות הורים** - הגננת הודיעה שוועד ההורים נבחר באסיפת הורים כללית ראשונה, ב- 27 אוג' 14. באסיפה נכחו 30 הורים מתוך 34. לא נמצא פרוטוקול חתום, מאסיפת ההורים, המאשר את הבחירה.

11. **הזנה** - מוגשת ארוחת בוקר לילדים, שכוללת כריך, ממתקים, ירקות ופירות שמשולמת ע"י ההורים, בסכום שנקבע עפ"י חוזר מנכ"ל משרד החינוך והעירייה בסך 6.3 ₪ לארוחה, 700 ₪ לכל השנה, לכל ילד. המצרכים נרכשים ע"י סייעת הגן. הביקורת לא קיבלה כל תיעוד על ניהול הכספים והרכישות, עבור ההזנה על חשבון הורים. לא נמסר לביקורת כל דין וחשבון, למעט לגבי חלק משנת תשע"ה שנתקבל הפירוט מנציגות הורים.

12. **ניקיון** - מבוצע ע"י הסייעת שהיא עובדת עירייה. אין הערות.

רישום ציוד בר-קיימא

א. בעבר לא בוצעה ספירת מצאי. בשנת תשע"ד בוצעה ספירה ע"י ראש מדור אינוונטר של העירייה. הספירה נעשתה שלא בנוכחות מנהלת הגן. הספירה גם אינה טובה, כי אין השוואה למצאי הרשום.
ב. בדיקת הספירה שנעשתה ע"י מנהלת הגן, הראתה שחלק מהציוד (שבעה פריטים) לא קיים. מתחייבת איפוא ספירה חוזרת בפקוח אחראית אינוונטר ברשות, תוך השוואת המצאי הקיים לזה שהיה צריך להיות רשום בספרים.

14. **השאלת ספרי לימוד** - מתבצעת באופן שוטף, מנהלת הגן מקצה מידי שנה מהתקציב העומד לרשות הגן, סך של 200 ₪ לחידוש מלאי הספרים להחלפה.

15. **העברה תקציבית** - מהתקציב המועבר מהרשות, הועברו מידי שנה (תשע"ב, תשע"ג ותשע"ד) סך של 1,000 ₪ לגננות השילוב, במשך שנתיים הסכום הועבר ללא קבלות.
לא ברור לביקורת, מדוע הסכום מועבר דרך הגננת, ולא ישירות ע"י הרשות לגננות השילוב.

16. **ריענון החול בגן** - דווח לביקורת שמתבצע ריענון החול מספר פעמים בשנה. מאחר והריענון נדרש מבחינה תברואתית, לשמירה על בריאות הילדים, יש צורך לנהל מעקב שוטף על ביצוע הריענון, דבר שלא נעשה עד כה.

17. **דיווח למוקד על מפגעים** - בעבר, מנהלת הגן הייתה מתקשרת טלפונית למוקד העירוני ומבקשת לתקן קלקול או להסיר מפגע בגן. שירות זה הופסק בשלב מסויים, מסיבות לא ברורות. לדברי מנהלת הגן, הדיווח הנדרש כיום במייל מסרב את התהליך וגוזל זמן חשוב של טיפול בילדי הגן.

18. **הקצבות (שוטפות) שמועברות מהרשות לגן** - הקצבה ראשונה לגן מגיעה בסוף דצמ', 4 חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים ולמנהלת הגן אין מידע על סכום התקציב שיועבר מהרשות, גם אין בידה כספים לשימוש ראשוני הדרוש לגן, בתחילת שנת הלימודים. חשוב שתועבר הודעה מאת מנהלת מדור גנ"י למנהלת הגן בתחילת השנה, על הסכום שיוקצב לכל השנה. בנוסף, העובדה שההקצבה הראשונית לגן מגיעה 4 חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים, מקשה על הגנת לבצע רכישות בתקופה זו והיא צריכה למצוא אלטרנטיבות, **שלעיתים נעשות בחוסר הקפדה על מינהל תקין.**

מסקנות

19. חשבונות בנק ומורשי חתימה - מורשי החתימה ובמיוחד הגנת לא מקבלים עותק מההרשאה לפתיחת חשבון הבנק ולחתום בשם הגן.

20. ניהול חשבון הרשות

- א. הגנת אינה מקבלת בתחילת כל שנה, הודעה על התקציב השנתי שיועמד לרשות הגן והקצבה ראשונית למימון הפעילות הראשונית בתחילת השנה.
- ב. אין הליך רכישה נכון (קבלת הצעות מחיר ובדיקה תקופתית של ספקים ברכישות קטנות).
- ג. תעודות המשלוח אינן חתומות לאישור שהציוד/השירות נרכש ונתקבל בגן. גם החשבונות/קבלות אינן חתומות לאישור לאותה מטרה.

21. רכישות ציוד – נרכשו כוננית ותנור (מחשבון הורים) ולא נמסרה הודעה למדור אינוונטר להוספה למצאי.

22. ניהול חשבון הורים

- א. לא הועבר דו"ח כספי שנתי של חשבון הורים לרשות כולל דו"ח על הגבייה מההורים, בהשוואה למתוכנן. (הנחיות משרד החינוך על הסכום המותר לגבייה).
- ב. החומר הכספי על חשבון הורים מושמד בסוף כל שנה (לדברי הגנת) ולא ניתן היה להציג ולבדוק פרטי חשבון הורים על דרך התקשרות ההורים, על השימוש בכספי הורים ועוד. לידי הביקורת הגיע מידע שלא כל החומר הושמד ונראו מסמכים ודיווחים משנים קודמות. אם נסתמך על עדות זו, הייתה כאן העלמת מידע מהביקורת לכאורה, שראוי לחקרה.
- ג. מקרים רבים של תשלום במזומן במקום שניתן היה לשלם בצ'ק.
- ד. מתן מתנות לצוות הגן מכספי הורים אסור, מאחר והכספים אינם מיועדים למתנות ועובדי ציבור, לא רשאים לקבל מתנות.
- ה. עמלות בנק בגין חשבון הורים לא הוחזרו לחשבון הורים.
- ו. חסר פרוטוקול חתום מאסיפת הורים, שבחרה את נציגות ההורים.

23. שמירה, ביטחון, בטיחות ותרגול לשע"ח

- א. בדיקות הקבלן לבטיחות מתקני הגן מדווחות מידי חודש במתכונת זהה, דבר הנראה לביקורת כבדיקה לא מעמיקה ולא אמינה לכאורה.
- ב. לא נמצא אישור שנתי על בטיחות מבנה הגן ובטיחות מערכת החשמל, כמקובל בכל מוסדות החינוך.

24. רישום ציוד בר קיימא וספירת מצאי

- א. אין רישום ודיווח על רכישות מוצרים בני קיימא להוספתם למצאי.
- ב. ספירת המצאי שנערכה בשנת תשע"ד, שלא בוצעה בגן בעבר, נעשתה שלא בנוכחות הגנת האחראית לציוד ונתגלו בה אי דיוקים, נדרשת ספירה חוזרת.
25. העברה תקציבית לגננות השילוב - מידי שנה מועבר סך של 1,000 ₪ לגננות השילוב ללא קבלות.
26. רענון החול בגן - חסר מעקב שוטף בנושא חשוב זה, של בריאות ילדי הגן.
27. דיווח למוקד העירוני - הליך הדיווח מסורבל וגוזל זמן.
28. הקצבות הרשות - על הקצבות הרשות לא מודיעים לגנת בתחילת כל שנה וגם לא מזרימים מימון ראשוני, מייד בתחילת השנה, למימון הפעילות הראשוניות.

המלצות

29. חשבונות בנק ומורשי חתימה – מומלץ להעביר לגנת עותק מההרשאה לפתיחת חשבון ולחתימה בשם הגן.
30. ניהול חשבונות הרשות - מומלץ
- א. להודיע לגנת בתחילת כל שנת לימודים על התקציב השנתי שיועמד לרשות הגן וכן יועבר לחשבון הגן סכום ראשוני למימון הפעילות הראשונית של הגן.
- ב. לוודא הדרכה ובקרה על ביצוע הרכישות לגן, ע"י קבלת הצעות מחיר ובדיקה תקופתית של ספקים קטנים.
- ג. לוודא שמירת עותק של תעודות משלוח חתומות וכן חתימת הגנת על חשבוניות/קבלות, לאישור שהציוד/השירות סופק לגן.
- ד. לשפר את הדיווח של הגן בחשבון הרשות וחשבון הורים לפי הדוגמא בנספח א'.
31. דיווח על רכישת ציוד קבוע - לוודא דיווח למדור אינוונטר על רכישת ציוד בר קיימא והוספתו למצאי.

32. ניהול חשבון הורים - מומלץ

- א. לוודא דיווח שנתי כספי לרשות על ההכנסות וההוצאות לפי סעיפים לרשות וכן דו"ח על התקבולים מההורים בהשוואה למתוכנן.
- ב. לא להשמיד מסמכים כספיים ולשמרם לפחות 3 שנים. (החוק קובע 7 שנים)
- ג. יש להפסיק הנוהג לאשר מתנות מכספי הורים לצוות הגן.
- ד. לבצע את כל התשלומים בצ'קים ולא במזומן (פרט לסכומים קטנים שלא ניתן לשלם בצ'ק).
- ה. עמלות בנק יש להחזיר לחשבון הורים, העמלות ישולמו מתוך הקצבת הרשות לגן.
- ו. לוודא מידי שנה המצאות של פרוטוקול חתום מאסיפת הורים, שבחרה את נציגות ההורים.

33. שמירה, בטחון, בטיחות ותרגול לשע"ח - מומלץ

- א. לוודא שבדיקת בטיחות מתקני הילדים בגן, תהיה יסודית ולא כבדיקת שגרה.
- ב. לוודא המצאת אישור שנתי של הרשות, לבטיחות מבנה הגן ולבטיחות מערכת החשמל, כמקובל בכל מוסדות החינוך.

34. רישום ציוד בר קיימא וספירת מצאי

- א. לוודא רישום הציוד ודיווח על קבלתו לגן, להוסיפו למצאי.
- ב. לבצע ספירת מצאי בגן בהקדם, בפיקוח מדור אינוונטר.

35. רענון החול בגן

לנהל מעקב שוטף על רענון החול לבריאות ילדי הגן.

36. דיווח למוקד העירוני

לפשט התהליך ולאפשר דיווח טלפוני על מפגעים.

37. הקצבות הרשות

להודיע לגנת בתחילת כל שנת לימודים על גובה ההקצבה השנתית לגן וכן להעביר מימון מספיק לפעילות בתחילת שנת הלימודים.

נספח א'

גן _____ חשבון רשות/הורים שנה"ל _____

היתרה	הוצאה		הכנסה		תאריך
	הסכום	פירוט	הסכום	פירוט	

תאריך _____ שם הגננת _____ נכון ליום _____ חתימת הגננת _____

היתרון בדו"ח זה שניתן לראות בכל יום את כל הפעולות שבוצעו ואת היתרה עדכנית לכל יום נתון.
אפשר לסכם בכל עת ולתת דו"ח תקופתי נוח מאוד לביצוע התאמות בנק.